

Van de hoofdredacteur

Tegen de tijd dat u dit leest is uw toga hopelijk net terug van de stomerij, na een heftig protest op 14 september jl. tegen de kabinetsplannen ten aanzien van het kostendekkende griffierecht.

Het huidig kabinet wil het griffierecht per 2013 kostendekkend maken, teneinde 240 miljoen te kunnen bezuinigen op de rechtspraak. Daarnaast was onlangs in het nieuws dat er dit jaar nog maar 35 opleidingsplaatsen voor rechters beschikbaar zijn gesteld, waar dat er vorig jaar nog 125 waren.

Het moge duidelijk zijn: na sectoren zoals het onderwijs en de kunstsector dreigen nu ook in de rechtspraktijk harde bezuinigingsklappen. Voor ons advocaten twee redenen om in het geweer te komen: wij maken zelf onderdeel van de rechtspraktijk uit, en: wij zijn vanzelfsprekend uitermate geconditioneerd op te komen voor de belangen van onze (toekomstige) cliënten.

Het bezuinigen op een grondwettelijke, verdragsrechtelijke en democratische eerste levensbehoefte is op zichzelf natuurlijk al kwestieus. De Pavlov-reactie zou moeten zijn dat de fundamenten van het burgerschap daarmee direct worden aangetast: Nederland barst van de wetgeving, maar met een gebrek aan rechters en een onbetaalbaar toegangskaartje voor de rechter wordt de burger belemmerd in het halen van zijn recht.

Dat het kabinet zich onvoldoende bewust is van de ernst van dit effect blijkt wel als we beter kijken naar de wijze waarop men met het kostendekkende griffierecht verwacht geld te verdienen. Er wordt uitgegaan van een opbrengst van 340 miljoen, bestaande uit extra inkomsten en lagere kosten door minder rechtszaken. De kosten

voor hoger beroepsprocedures worden twee keer zo hoog als in eerste aanleg. De boodschap aan de burger is dus daadwerkelijk: u procedeert sowieso al te veel en gaat u toch vooral niet ook nog in hoger beroep.

Dit maakt deze bezuinigingsronde des te dubieuzer. Er wordt niet beoogd een efficiencyslag te boeken door goedkoper te werken, maar men is bewust bezig om procederen minder aantrekkelijk te maken, alsof sprake zou zijn van een schadelijk genotsmiddel waarvan het gebruik beperkt en ontmoedigd zou moeten worden.

Het voorgestelde beleid is vormgegeven door een financiële drempel die vanzelfsprekend het hoogst zal blijken voor diegenen die het geld het minste kunnen missen. Juist deze kwetsbare groep zal dus de prikkel voelen om bij schendingen van hun rechten af te zien van het afdwingen daarvan. Deze mensen zullen hun heil elders moeten zoeken.

Met deze plannen laat het huidige kabinet zich van zijn slechtste kant zien. Onder het mom van bezuinigingen wordt beleid geschreven dat neerkomt op het blokkeren van de toegang tot het recht en het uithollen van de rechtspraak. Een en ander heeft vanzelfsprekend een afbrekend effect op de geldende normen in het maatschappelijk verkeer: wat zijn rechten en plichten nog waard als ze feitelijk maar zelden (kunnen) worden afgedwongen? ■

Remco Klöters

(Zie voor het standpunt van de Raad voor de Rechtspraak www.rechtspraak.nl)